

Laduryd Lantbruk AB
magnus@ladurydenergi.se

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till att uppföra och driva anläggning för uppfödning av unghöns

**Tillståndsplikt B och verksamhetskod 1.10-i enligt
miljöprövningsförordningen (2013:251)**

Beslut

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar län meddelar Laduryd Lantbruk AB (org.nr. 556745-8889), nedan kallat Bolaget, tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till uppförande och drift av anläggning för djurhållning med maximalt 250 djurenheter bestående av 50 000 platser för unghöns, enligt Bolagets huvudalternativ på fastigheterna Laduryd 1:5 och Laduryd 2:1 i Torsås kommun.

Tillståndet gäller tills vidare.

Miljöprövningsdelegationen avslår Bolagets yrkande om verkställighet.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. 9 § miljöbalken den till ärendet hörande miljökonsekvensbeskrivning.

Villkor för verksamheten

Miljöprövningsdelegationen fastställer med stöd av 16 kap. 2 § miljöbalken och med hänvisning till hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följande villkor för verksamheten

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i enlighet med vad Bolaget angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Djurstall

2. Fodret ska innehålla fytas och fasutfodring ska tillämpas för att minimera fosfor- och kväveinnehåll i gödseln.
3. Ströbäddarna i stallet ska hållas torra. Markarbete och isolering i stallarna ska optimeras för att hindra fuktvandring till ströbädden. Vattennipplar i stallet ska utformas så att risken för att spillvatten når golvet och gödselbäddarna minimeras.
4. Ventilationen ska vara utförd så att kallras och fukt ej uppkommer under kallare perioder av året. Ventilationsflödet ska anpassas för att minimera ammoniakutsläpp. Luftutsläppen ska ske på sådant sätt att damm och/eller luktolägenheter för närboende inte uppstår.

Lagring och hantering av gödsel och spolvatten

5. Gödsel ska lagras på tät platta eller i gödselhus. Gödseln på gödselplatta och i gödselhus ska lagras så att nederbörd eller annat vatten förhindras att nå gödseln.
6. Lastytor för gödsel och foder ska utformas och skötas så att risken för förorening av yt- eller grundvatten minimeras. Spill ska omgående samlas upp.
7. Ändringar av gödselmottagare ska redovisas till tillsynsmyndigheten.
8. Stallgödseln ska minst en gång per år provtas så att representativa prover erhålls. Analys av stallgödseln ska minst omfatta total-N, NH₃-N, P, K och torrsubstans. Gödselmottagare ska informeras om växtnäringsinnehållet.

9. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallar ska samlas upp i spolvattenbrunn eller annan behållare. Minst sex månaders lagringskapacitet ska finnas för spolvattnet.

Sanitärt avloppsvatten ska omhändertas på sätt som tillsynsmyndigheten godkänner.

Stallbalans

10. En stallbalans för verksamheten avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas minst en gång vart tredje år.

Buller

11. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än vad som anges nedan.

- 50 dB(A) vardagar måndag – fredag kl. 06.00 – 18.00
- 40 dB(A) kl. 22.00 – 06.00
- 45 dB(A) övrig tid

Högsta momentana ljudnivå mellan kl. 22.00 – 06.00 får inte överstiga 55 dB(A).

Efterlevnaden ska kontrolleras, på tillsynsmyndighetens begäran, genom antingen immissionsmätning eller närfältsmätning och beräkning. Ekvivalentvärdena ska beräknas för olika drifttillstånd under de tidsperioder som anges ovan. Mätfrekvens och metod ska framgå av kontrollprogrammet.

Fastbränslepanna

12. Stoffhalten i utgående rökgaser från fastbränsleanläggningen får inte överstiga 250 mg/nm³ torr gas vid 13% CO₂, mätt vid besiktning vid normal drift.

Aska

13. Aska från förbränning av flis/pellets ska lagras på platta eller levereras direkt till mottagare. Aska får inte spridas på åkermark utan ska lämnas till anläggning med tillstånd att ta emot

askan.

Kemiska produkter och farligt avfall

14. Förvaring av kemiska produkter och farligt avfall ska ske på kemikalieresistent, tät underlag utan golvbrunnar eller andra avlopp, belägna under tak eller motsvarande nederbördsskydd. Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallning, eller annat skydd som ger likvärdig skyddsnivå. Invallningen ska rymma den inom invallningen förvarade största behållarens volym plus 10 % av övrig lagrad volym som förvaras inom invallningen. Saneringsmedel ska finnas tillgängligt och förvaringsplatser ska vara tydligt skyltade.

Kontroll

15. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk. Kontrollprogrammet ska därefter revideras vid behov av tillståndshavaren på eget initiativ efter samråd med tillsynsmyndigheten.
16. Förstagångsundersökning (besiktning) av anläggningen ska utföras av oberoende, sakkunnig besiktningsman senast ett år efter att verksamheten enligt detta tillstånd har satts igång. Förslag på besiktningsman och program för undersökningen ska inlämnas till tillsynsmyndigheten i god tid innan besiktningen påbörjas. Undersökningsrapporten ska inges till tillsynsmyndigheten inom tre månader från utförd undersökning. Därefter ska periodiska undersökningar (besiktningar) ske i den omfattning som bedöms rimlig efter medgivande av tillsynsmyndigheten.

Statusrapport

Enligt nu gällande 22 kap. 1 § första stycket 7 miljöbalken ska en tillståndsansökan för en IED-anläggning innehålla en statusrapport när detta krävs enligt bestämmelserna i industriutsläppsförordningen (2013:250).

Bolaget yrkar på att undantas från kravet på statusrapport.

Miljöprövningsdelegationen bedömer efter granskning av ansökningshandlingarna och annat som framkommit i ärendet att någon statusrapport inte behövs i förevarande ärende.

Tid för igångsättning

Om verksamheten inte har satts igång inom tre år från det att tillståndet vann laga kraft förfaller tillståndet. Om verksamheten endast delvis har satts igång inom tre år förfaller tillståndet i övriga delar.

Tillståndshavaren ska meddela tillsyns- och tillståndsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Särskilda upplysningar

Med tillsynsmyndighet avses i detta beslut för närvarande Bygg- och miljönämnden i Torsås kommun.

Bolaget bör utreda och bedöma om uttaget av vatten utgör tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Detta prövas i så fall av Mark- och miljödomstolen.

Förutom de krav som följer av tillståndet, ska fjäderfäanläggningar även följa BAT-slutsatser eftersom de omfattas av Industriutsläppsförordningen. Miljöprövningsdelegationen upplyser om att nya BAT slutsatser publicerades i början av 2017.

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Redogörelse för ärendet

Tidigare beslut

Ansökan avser en nylokalisering av en verksamhet som inte tidigare tillståndsprövats.

Prövningsgrund

Grunden för prövningsplikt finns i 1 kap 3 § Miljöprövningsförordningen (2013:251).

Verksamheten omfattas av kod **1.10 B-i**: Anläggning för djurhållning med mer än 40 000 platser för fjäderfän.

Verksamheten omfattas även av Industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250) och kategoriseras enligt punkt 6.6 a industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU), det vill säga intensiv uppfödning av fjäderfä med mer än 40 000 platser.

Samråd

Samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken har ägt rum 22 juni 2016 med närvaro av företrädare för Bolaget, Länsstyrelsen, Torsås kommun. Inga närboende inom 500 meter finns, men boende på längre avstånd i området har ändå blivit informerade muntligt samt genom annonsering i ortstidningarna.

Ansökan gäller en nyetablering av en verksamhet som enligt 3 § 1 p. förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Detta innebär att ett samråd har hållits med en vidare krets i enlighet med 6 kap. 4 § miljöbalken. Samrådet har genomförts dels genom utskick till myndigheter dels genom annonsering i ortspressen.

Ärendets handläggning

Ansökan om tillstånd inkom till Miljöprövningsdelegationen den 30 september 2016 och sändes efter komplettering på remiss till Bygg- och miljönämnden i Torsås kommun och till Länsstyrelsen Kalmar län (i enlighet med 25 § förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer). Ansökan har kungjorts i ortspressen den 4 mars 2017. Yttranden har inkommit från Bygg- och miljönämnden i Torsås kommun den 28 mars 2017. Bolaget har beretts möjlighet att bemöta inkomna yttranden.

Bolagets yrkanden och förslag till villkor

Bolaget har i ansökan framfört följande yrkanden och förslag till villkor.

Yrkanden

Bolaget ansöker om tillstånd till att etablera unghönsuppfödning (till kläckäggproduktion), på fastigheterna Laduryd 1:5 och Laduryd 2:1 i Torsås kommun. Totalt söker Bolaget tillstånd för 50 000 unghönsplatser och 2,4 omgångar per år.

Bolaget yrkar på igångsättningsmedgivande enligt 22 kap. 26 §. miljöbalken. Yrkandet gäller att få påbörja schakt- och grävningsarbeten innan slutligt beslut är taget.

Bolaget yrkar på verkställighetsförordnande enligt 22 kap. 28 § miljöbalken för att ett beslut om tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten ska gälla innan det har vunnit laga kraft.

Villkorsförslag

1. Ströbäddar ska hållas torra och tunna. Markarbete och isolering i stallarna ska optimeras för att förhindra fuktvandring i ströbädden. Golven i stallarna ska vara ordentligt torra innan strömaterialet läggs ut för att undvika kondens.
2. Fjäderfärgödsel ska lagras under täckning så att nederbörd inte riskerar att sänka TS-halten i gödseln.
3. Gödseln från unghönsen ska årligen analyseras på innehållet av total-N, NH₄-, N, P, K och meddelas gödselmottagare vid leverans.
4. Hanteringen av gödseln inom anläggningen ska ske så läckage och spill inte sker.
5. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallar ska samlas upp i en spolvattenbrunn eller annan behållare som väl rymmer den uppkomna volymen. Detsamma gäller för förorenat vatten från hårdgjorda ytor, spolplattor etc. Utspridning av det förorenade vattnet får ske på åkermark.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Bolaget är nyetablerat och har ingen pågående verksamhet i nuläget. Initiativet till etablering kom från Scandi Standard (Kronfågel) som för närvarande genomför en satsning för att bemöta den ökande efterfrågan på svenskt kycklingkött. För att få tillgång till kycklingar behövs hela uppfödningsskedjan. Därför har Bolaget för avsikt att påbörja unghönsuppfödning. När hönorna är leveransklara kommer de att skickas vidare för att producera kläckägg företrädesvis i Torsås kommun.

Planerna för verksamheten omfattar ett stall med 50 000 djurplatser (250 djurenheter) 2,4 omgångar per år på ny fastighet som ska bildas mellan fastigheterna Laduryd 1:5 och Laduryd 2:1 (huvudalternativet). Stallet är tänkt som en separat enhet i skogen med långt avstånd till närmsta djurbesättning och till närboende. Ingen av dessa fastigheter omfattas av detaljplanplaner och inte heller står de i strid med områdesplaner eller översiktsplaner, enligt Torsås kommun. Lokaliseringen ligger dock 100 meter från ett öppet dike, men det omfattas inte av strandskydd enligt Torsås kommun.

Bolaget har ingen egen åkerareal i dagsläget men har spridningsavtal för all producerad gödsel. Behovet av spridningsarealen för den uppkomna gödseln har beräknats till 135 ha. Bolaget har kontrakt för 142 ha. Stallgödselmängden uppskattas till 562 m² djupströgödsel motsvarande ca 281 ton, enligt beräkningar i Jordbruksverkets COFOTEN. Djupströgödseln kommer att förvaras på en befintlig gjuten, hårdgjord platta vars yta mäter 192 m² och är belägen på fastigheten Laduryd 1:5. Plattan har en 2,5 meter hög stödmur på baksidan och kommer att täckas för att hålla gödseln torr.

Miljökonsekvensbeskrivning (sammanfattning)

Placeringen av det nya stallet (huvudalternativet) är beläget enskilt i en produktionsskog, på långt avstånd till närboende (900 m) och i ett bra läge ur smittskyddssynpunkt. Om placeringen blir godkänd kommer Bolaget att ansöka till Lantmäteriet om att bilda en ny fastighet där stallet ska stå. Växtodling ingår inte i ansökan. Det finns ett dike 100 m från huvudalternativets placering. Torsås kommun har efter utredning kommit fram till att diket inte omfattas av strandskydd. Den alternativa placeringen ligger närmare bostäder och ur smittskyddssynpunkt ligger den inte på ett tillräckligt långt avstånd från andra höns hus i området. Laduryd 1:5 och Laduryd 2:1 omfattas inte av detaljplaner, områdesbestämmelser eller översiktsplan.

Det finns inga riksintressen i närheten den planerade verksamheten. Etablering kommer att innebära både interna och externa transporter till och från stallet av foder, gödsel, djur samt pellets/flis. Flertalet av de externa transporterna kommer att ske på vardagar och under dagtid. Krav kommer att ställas på aktuella leverantörer om lämpliga leveranstider och lågbullrande bilar. Interntransporter koncentreras till vardagar och dagtid. Uttransport av unghöns sker tidig

morgon till förmiddag (ca kl. 03.00 – 11.00). Ankomst av kycklingar kommer antagligen huvudsakligen att ske dagtid. Mest frekventa kommer fodertransporterna att bli och vid slutet av varje omgång kommer det att uppstå både gödsel- och djurtransporter. Transporterna blir de främsta bullerkällorna, bortsett från det buller som uppkommer i samband med byggnationen av anläggningen. Placeringen är dock avskild och därför bedöms inte störningarna märkas nämnvärt vid bostäder.

Risk för luktolägenheter från stallet kommer att vara minimal, då det ligger på så pass stort avstånd från bostäder. Det kan uppstå lukt vid hanteringen, men gödseln kommer att lagras under täckning vilket minskar luktolägenheter.

Verksamheten kommer att ha två utsläppspunkter som påverkar miljö kvalitetsnormer för luft, dels i form av luftföroreningar från transporter, dels eventuella partiklar från förbränningspannan. Koncentrationerna lär dock inte komma upp i sådana halter att det blir en märkbar påverkan på människa och miljö, eftersom verksamheten befinner sig utanför tätort. Inga rödlistade arter finns där huvudalternativet är tänkt. Det har dock rapporterats till artportalen att man iakttagit hotade fågelarter, men det bedöms inte troligt att anläggningen kommer att påverka fågelarterna nämnvärt förutom möjligtvis under själva byggnationen. Vattenförbrukningen uppskattas till 2 200 m³ årligen, varav 1 800 m³ är dricksvatten och resten som åtgång vid stallrengöring. En ny brunn ska borraras vid platsen för stallet. En vattenledning från en enskild brunn på fastigheten Laduryd 2:1 kommer också att anläggas och ska fungera som reserv. Det är inte troligt att vattenuttaget kommer att påverka allmänna och enskilda intressen eftersom uttaget inte är så stort i jämförelse med andra produktionsanläggningar.

Desinfektionsmedel kommer att användas vid stalltvätt. Det kommer att förvaras i originalförpackning i särskilt skåp med lås. Diesel kommer att lagras vid stallet i en 3 m³ stor cistern som kommer att vara typgodkänd, invallad, utrustad med överfyllnadsskydd och stå under tak. Påfyllningsutrustningen är också placerad inom invallningen. Besiktningen kommer att ske regelbundet enligt gällande lag. Det kommer även att finnas en cistern för eldningsolja till ett reservverk, vilken kommer att bli placerad i närheten av panna. Cisternen för eldningsolja kommer också att vara godkänd till samma standard som dieselcisternen.

Elförbrukningen förväntas uppgå till 250 000 kWh/år. Tillskottsvärmen kommer huvudsakligen från en pellets/flispanna med en effekt på 300 kW vars energiförbrukning förväntas motsvara knappt 700 000 kWh/år. I framtiden kommer Bolaget eventuellt att satsa på solpaneler placerade på stalltaket för produktion av både värme och el. Solpaneler kan framför allt komma till stor nytta sommartid då kylfläktarna används i större utsträckning. Lågenergilampor kommer att användas i stallet för att minska energiförbrukningen.

Stallgödselmängden uppskattas till 562 m³, motsvarande 281 ton enligt beräkningar i Jordbruksverkets beräkningsprogram COFOTEN. Behovet av spridningsareal är uppskattat till 134 ha. Hämtning av gödsel kommer att ske på entreprenad och Bolaget har tecknat avtal för en spridningsareal på 142 ha. Djupströgödseln kan lagras på fastigheten Laduryd 1:5 där det finns en 192 m² stor gjuten, hårdgjord platta med stödmur på baksidan. Gödseln kommer att hållas torr genom täckning av plast. En spolvattenbrunn finns i anslutning till plattan dit regnvatten kan rinna, vilket minskar risken för näringsläckage. Ett lagringskontrakt för gödselplattan har upprättats mellan innehavare och Bolaget. En ny lastningsplatta kommer att byggas vid stallet där gödsel som spills vid utgödning kan sopas ihop.

Anläggningen kommer uppskattningsvis att generera 4 793 kg NH₃ per år. Ammoniakutsläpp kommer främst att ske genom ventilationen. Även gödsellagringen på plattan kan bli en utsläppspunkt, men gödseln ska hållas täckt för att begränsa ammoniakemissionerna. Övriga ammoniakbegränsande åtgärder som Bolaget ska satsa på är installation av vattenniappar, vilket motverkar vattenspill till ströbädden, golvvärme för att hålla ströbäddarna torra samt fasutfodring.

Bolaget kommer att begränsa fosforinnehållet i stallgödseln genom att använda fytasfoder till unghönsen.

Vatten från rengöring av stallarna och från gödsel- och lastningsplattorna kommer att ledas till en 200 m³ stor spolvattenbrunn i anslutning till djurstallet. Innehållet i spolvattenbrunnen sprids sedan på åker. Dagvatten från tak, vägar och gårdsplan kommer att ledas bort genom gårdens gemensamma dräneringssystem. Avloppsvatten från personalutrymmet i stallet kommer att ledas till ett separat avloppssystem med infiltration.

Uppskattningsvis kommer ca 7 200 kg kadaver årligen uppkomma från verksamheten. Till en början kommer de att skickas till destruktion via Svensk lantbrukstjänst, men i framtiden kommer de att brännas i pannan. I väntan på omhändertagande kommer de att förvaras i frysboxar. Aska från flis/pelletspressen kommer att lämnas till mottagare som omhändertar aska för spridning på skogsmark eller lämnas till avfallsanläggning med tillstånd att ta emot aska. Övrigt avfall kommer dels att hämtas av transportörer med transporttillstånd, dels av Bolaget själv.

Inkomna yttranden

Bygg- och miljönämnden i Torsås kommun har i yttrande anfört följande.

Placering av nytt stall

Vid nyetableringar av nya större djurstall är det sedan länge en strävan att ett minsta avstånd av 500 m till bostadsbebyggelse skall uppnås. Denna strävan har mer övergått till en bedömning i det enskilda fallet. Aktuell verksamhet är planerad på ca 900 m från bostadsbebyggelse i ett skogsområde i en typisk jordbruksbygd. Inte heller står verksamheten i strid med gällande översiktsplan. Slutsatsen bör vara att tillstyrka nyetablering med placering enligt huvudalternativet.

Gödsel och spridningsavtal

Laduryd Lantbruk AB har ingen åkermark/växtodling i dagsläget utan kommer att kontraktera mark för gödselspridning och anser sig därför inte ha någon direkt påverkan på vattendragen i området. Redovisad spridningsareal enligt avtal avvattnas huvudsakligen via Grisbäcken till Kalmarsunds kustvatten. Grisbäcken och kustvattnet har inte god status pga. näringsämnesbelastning vilket innebär att området är känsligt för näringsläckage och det är särskilt angeläget att begränsa läckage av fosfor. Sökanden uppger att den kontrakterade arealen är hos verksamhetsutövare som får växtodlingsrådgivning och som upprättar gödslingsplaner, gödselmottagare upplåter bara areal de får sprida gödsel på. Dessutom är över 50 % av spridningsarealen runt Laduryd bevattnad, vilket optimerar näringsutnyttjandet hos grödorna. Bygg- och miljönämnden tillstyrker ansökan med erinran om att tydliga villkor bör ställas kring gödselavtalen/gödselhanteringen så att risken för påverkan på Grisbäcken och kustvattnet minimeras.

Bolagets synpunkter

Bolaget har inget att erinra över yttrandet.

Bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen anser att miljökonsekvensbeskrivningen, som bifogats ansökan, i allt väsentligt uppfyller kraven enligt 6 kap. miljöbalken med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Tillåtlighet

Miljöbalkens mål

Av 1 kap 1 § i miljöbalken framgår att bestämmelserna syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Val av plats och planförhållanden

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det enligt 2 kap. 6 § miljöbalken väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Vidare framgår att tillstånd inte får ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser. I ansökan har två platser för lokalisering av stall redovisats. Huvudalternativet är beläget i produktionsskog som varken omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser och avståndet till närmaste bostad är ca 900 m. Den alternativa placeringen ligger ca 1,2 km österut, närmare bostäder i Norra Tång och andra djurbesättningar. Enligt Boverkets allmänna råd 1995:5 ”Bättre plats för arbete” anges 500 meter som riktvärde för skyddsavstånd för djurhållning i lantbruk.

Under förutsättning att de åtgärder som Bolaget redovisat i ansökan genomförs och att föreskrivna skyddsåtgärder i detta beslut följs bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamheten bör kunna bedrivas utan oacceptabla störningar för närboende. Lokaliseringen omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten är förenlig med den kommunala översiktsplanen.

Hushållningsbestämmelser (riksintressen)

Grundläggande och särskilda bestämmelser i 3 och 4 kap. miljöbalken om hushållning av mark och vatten är tillämpliga vilket innebär att verksamheten eller åtgärden ska gå att förena med en från allmän synpunkt god användning av mark- och vattenresurser.

Markanvändningen där stallet är planerat används i nuläget för produktionsskog.

Inga riksintressen berörs av verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen anser att verksamheten är förenlig med hushållningsbestämmelserna.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ansvara för att miljö kvalitetsnormer följs. År 2016 fastställde vattenmyndigheterna miljö kvalitetsnormer för vatten i enlighet med EU:s vattendirektiv (införlivade i svensk rätt genom förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön).

De vattenförekomster som berörs av verksamheten är Grisbäcken (SE625095-151323), N v s Kalmarsunds kustvatten (SE563100-161500), M v s Kalmarsunds kustvatten (SE562050-160820) och Kalmarkustens sandstensformation (SE628995-153160).

Vattendrag - Grisbäckens ekologiska status har bedömts som otillfredsställande. Utifrån klassningarna bedöms vattenförekomsten ha problem med övergödning och morfologisk påverkan.

Kustvatten - Den ekologiska statusen i M v s och N v s Kalmarsunds kustvatten har bedömts vara måttlig. Den kemiska statusen, utan överallt överskridande ämnen t ex kvicksilver, är klassad som god status och får inte försämrats. Kvalitetskravet för vattenförekomsten är god ekologisk status 2027. För att uppnå god ekologisk status till 2027 måste alla möjliga och rimliga åtgärder vidtas. Modellberäkningar har visat att en stor del av de näringsämnen som tillförs Östersjön kommer från jordbruket (Naturvårdsverkets rapport 5815).

Grundvatten - Den kemiska och kvantitativa statusen i Kalmarkustens sandstensformation bedöms som god. Den kemiska och kvantitativa statusen är god status och får inte försämrats.

Bolaget saknar egen spridningsareal och har därmed ingen påverkan genom näringsläckage från åkermark.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att dagvatten som härrör från anläggningen inte innehåller några större mängder näringsämnen eftersom skyddsåtgärder ska vidtas i form av omhändertagande av spill från foder och gödsel.

Miljöprövningsdelegationen bedömer sammantaget att ett tillstånd till ansökt verksamhet inte innebär att möjligheterna att uppnå föreskrivna miljö kvalitetsnormer i berörda vattenförekomster försvåras.

Ammoniakutsläpp till luft

Den ansökta verksamheten innebär bl.a. ammoniakutsläpp från djurstallen 4 793 kg per år. Beräkningar gör gällande att cirka 50 % av det kväve som släpps ut från djurstallar faller ned inom en radie på 5 mil från utsläppskällan. Anläggningen ligger 5 km från kusten och en del av ammoniak kommer sannolikt att deponeras i Östersjön. Ammoniak som deponeras på marken tas till största delen upp av växtligheten, men kan påverka ekosystem i känsliga biotoper. Kväve som deponeras i kustvattnet bidrar till övergödningen.

Enligt SLU:s rapport 2009:12, *Byggnadstekniska åtgärder för lägre ammoniakemission från djurstallar*, svarar djurhållning med fjäderfä för 4 % av ammoniakutsläppen i Sverige. Av denna del bedöms ca 10 % komma från stallventilationen.

Fjäderfäproduktionen i Sverige är koncentrerad till vissa områden, främst beroende på närhet till slakterier. Kalmarsundsregionen har en stor andel av slaktkycklingproduktionen och branschen befinner sig nu i en expansiv fas med stor utökning. Utsläppen av ammoniak från fjäderfä utgör troligen betydligt större andel än 4 % av alla ammoniakutsläpp i vår sydöstra region. Viktiga åtgärder för att begränsa ammoniakbildningen i djurstallet är att ströbädden hålls tunn och torr. Goda förutsättningar för detta finns om stallet är försett med isolerat golv

och golvvärme och att vattenförsörjningen till djuren kan ske med minimalt spill från vattennipplar.. Bolaget uppger att man avser att installera golvvärme som ger uppvärmda och upptorkade golv efter utgödsling och tvätt av stallarna innan nytt strömmaterial läggs på.

Vid lagring kommer gödseln att hållas torr genom täckning med plast på lagringsplattan.

Miljöprövningsdelegationen bedömer sammantaget att utsläppen av ammoniak från verksamheten kan godtas.

Natur och Natura 2000

Inga rödlistade arter finns där huvudalternativet är tänkt. Det har dock rapporterats till artportalen att man iakttagit hotade fågelarter, men det bedöms inte troligt att anläggningen kommer att påverka fågelarterna nämnvärt förutom möjligtvis under själva byggnationen. Inga naturreservat eller Natura 2000-områden finns i närområdet.

Kultur

Planerad verksamhet berör inga av Miljöprövningsdelegationen kända fasta fornlämningar. Miljöprövningsdelegationen erinrar dock om bestämmelserna i 2 kap. 10 § kulturminneslagen. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet avbrytas. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla till Länsstyrelsen att en fornlämning påträffats.

Miljö kvalitetsmål

Verksamheten berör flera regionala och nationella miljö kvalitetsmål på olika sätt. De nationella miljömål som främst berörs är ”Bara naturlig försurning”, ”Ingen övergödning” och ”Hav i balans”. Förutsatt att verksamheten inriktas mot att så långt som möjligt begränsa ammoniak- fosfor- och kväveförluster från stallgödseln anser dock Miljöprövningsdelegationen att verksamheten och anläggningen inte motverkar en utveckling mot miljömålen i sådan omfattning att ett tillstånd ska nekas.

Sammanfattande tillåtlighetsbedömning

Sammantaget bedömer Miljöprövningsdelegationen att den föreslagna platsen enligt huvudalternativet i ansökan kan accepteras och verksamheten bedöms tillåtlig under

förutsättning att de åtgärder som Bolaget redovisat i ansökan genomförs och föreskrivna skyddsåtgärder i detta beslut följs.

Motivering av villkor

Vid tillståndsprövning ska de förpliktelser som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler i 2 kap. följas och utifrån dessa regler kan tillståndsmyndigheten fastställa villkor för verksamheten vid provning.

Allmänna villkoret

1. Allmänna villkoret innebär att bolaget är skyldigt att följa vad som uppgivits i ansökan och vad man i övrigt åtagit sig i ärendet om inget annat sägs i detta beslut. Formuleringen är i enlighet med nuvarande praxis och innebär att ansökans innehåll och övriga åtaganden från bolagets sida får samma juridiska status som övriga villkor i detta beslut.

Djurstall

2. Bolaget har åtagit sig att använda fytasfoder som förbättrar djurens fosforupptag vilket leder till att fosforinnehållet i fodret kan minskas. Mindre fosfor i fodret innebär mindre fosfor i gödseln vilket minskar behovet av spridningsareal. Jordbruksverkets schablonvärden vid beräkning av spridningsareal tar hänsyn till att fytas numera tillsätts generellt vid fodertillverkning. Bolaget har även åtagit sig att tillämpa fasutfodring som innebär att fodret anpassas efter kycklingens ålder vilket minskar kvävehalten i gödseln.
3. Om vatten kommer i kontakt med gödseln ökar ammoniakavgången och det är därför av stor vikt att vattenniappar utformas och hanteras så att detta undviks.
4. Villkoret avser att begränsa ammoniakutsläppen från verksamheten. Ett minskat ventilationsflöde innebär generellt sett en minskad ammoniakemission vilket således bör eftersträvas ur miljösynpunkt. Det måste dock alltid observeras att ventilationens reglering inte får äventyra gällande djurskyddsbestämmelser vad gäller ammoniakhalter i djurstall. En minskad ammoniakemission leder också till minskade luktstörningar.

Lagring och hantering av gödsel och spolvatten

5. Om vatten kommer i kontakt med gödseln ökar ammoniakavgången. Lagringen av stora gödselmängder bör därför utformas så att gödseln hålls så torr som möjligt. Förutom nederbördsskydd bör skydd anordnas så att ytvatten inte kan nå lagringsytorna.
6. Villkoret syftar till att minimera de risker som verksamheten innebär avseende förorening av yt- och grundvatten.
7. Villkoret ställs för att möjliggöra myndighetskontroll av gödselmottagningen i såväl lagrings- som i spridningshänseende. Det är viktigt att den kontrakterade gödseln sprids på lämpliga arealer som inte redan är kraftigt uppgödslade eller olämpliga i annat avseende.
8. Villkoret ställs för att växtodlare som tar emot gödsel ska kunna beräkna gödslingsbehovet på ett mer exakt sätt. Gödsel/växtnäring är en värdefull resurs som bör användas med omsorg för att tillgodose odlade gröders exakta näringsbehov. För att kunna upprätta en gödslingsplan behövs kunskap om gödselns växtnäringsinnehåll, inte minst för att utveckling av nya fodertyper kan ändra växtnäringsinnehållet i gödseln. Information om torrsubstanshalten anger hur väl man har lyckats hålla ströbädden torr under uppfödningstiden.
9. Spolvatten innehåller en liten mängd gödsel och har därför ett näringsinnehåll som ger anledning att reglera hur det ska omhändertas. Spridningen bör ske på åkermark för att utnyttja växtnäringen och minimera risken för förorening av yt- och grundvatten. Lagringskapaciteten ska motsvara minst sex månader (Se Mark- och miljööverdomstolens dom av den 5 april 2016, M 7743-15).

Stallbalans

10. Stallbalansen är ett hjälpmedel för att följa växtnäringsflödena till och från stallen. Stallbalansberäkning kan även utgöra underlag vid beräkning av spridningsarealen. Dessa beräkningar anses vara mer exakta jämfört med schablonvärden på fosforutsöndringen eftersom egna värden på näringsinnehåll och mängder kan användas.

Buller

11. Kraven är i enlighet med de riktvärden som anges i Naturvårdsverkets rapport 6338, Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, april 2015.

Fastbränslepanna

12. Miljöprövningsdelegationen anser att utsläppen av stoft från fastbränslepannan bör begränsas och regleras. Kontrollmätning bör ske vid besiktning enligt villkor 16.

Aska

13. Innehåll i aska beror av i hög grad vilket bränsle som används. Bolaget kommer att använda pellets eller flis i den nya pannan. Aska från skogsbränsle innehåller alltför höga halter av tungmetaller i förhållande till näringsinnehållet (P). Jordbruksverket avråder därför från att sprida aska från skogsbränsle på åkermark och förespråkar annat omhändertagande. Bolaget har valt att leverera askan till ett företag för spridning i skogen. För att Bolaget ska kunna leverera askan till mottagare måste en analys tas och överlämnas vid leverans.

Kemiska produkter, farligt avfall

14. Kraven ställs för att förhindra att kemikalier och farligt avfall inte ska kunna förorena mark och vatten, vilket skulle kunna få stora konsekvenser för bland annat grundvattnet.

Kontroll

15. Bestämmelsen i 22 kap. 25 § miljöbalken förutsätter att kontrollen kan genomföras med en kombination av metoder såsom mätningar, besiktningar, indirekta mätningar och driftkontroll. Av kontrollprogrammet ska bl.a. mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod framgå. Vidare bör det av kontrollprogrammet framgå om periodiska undersökningar ska genomföras och i så fall med vilken frekvens de ska genomföras och vad de ska omfatta. Kontrollprogrammet bör upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten och ska fortlöpande revideras vid behov. För de kontrollfrågor som inte regleras i kontrollprogrammet gäller egenkontrollförordningen (1998:901).
16. Då ansökan innebär en nybyggnation i form av ett helt nytt stall, anser Miljöprövningsdelegationen att en förstagångsbesiktning behövs.

Igångsättningsmedgivande och Verkställighet

Miljöbalkens möjlighet att meddela verkställighetsförordnande (22 kap. 28 § miljöbalken), dvs. att tillståndsbeslutet ska gälla utan hinder av att det inte har vunnit laga kraft, ska tillämpas restriktivt och endast om motstående intressen är små eller saknas. Ett verkställighetsförordnande är ett undantag från huvudregeln om att ett beslut ska vinna laga kraft för att få tas i anspråk. Det ankommer därför på Bolaget att visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte får tas i anspråk omedelbart (se NJA 2012 s. 623). I detta fall har det inte framkommit några skäl som motiverar ett avsteg från huvudregeln. Miljöprövningsdelegationen bedömer mot bakgrund av detta och med beaktande av att det är fråga om en nyetablering på en tidigare oexploaterad plats att yrkandet om verkställighetsförordnande ska avslås.

Då miljöprövningsdelegationen meddelar slutligt beslut saknas skäl att särskilt ta ställning till frågan om igångsättningsmedgivande.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen har prövat verksamheten utifrån miljöbalkens mål och allmänna hänsynsregler samt med hänsyn till rådande miljökvalitetsnormer och de miljökvalitetsmål riksdagen fastställt samt industriutsläppsförordningen. Mot bakgrund av de åtaganden Bolaget gjort och de villkor som föreskrivs för verksamheten bedömer Miljöprövningsdelegationen att tillstånd kan lämnas för verksamheten.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar län. I beslutet deltog ordförande Lina Bladfors och miljöskakunnig Lars Engström. Föredragande har varit miljöskyddshandläggare Anna Ohlsson.

Detta beslut har undertecknats digitalt. Handlingen är fastställd i Länsstyrelsens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Lina Bladfors

Lars Engström

Bilagor

1. Situationsplan
2. Kungörelsedelgivning och hur man överklagar
3. Kungörelse

Kopia

Naturvårdsverket, e-post
Havs- och Vattenmyndigheten, e-post
Jordbruksverket, e-post
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, e-post
Aktförvararen Torsås kommun, e-post
Bygg- och miljönämnden Torsås kommun, e-post
Miljöreda
Enhetschef Miljöenheten Åsa Axheden

BESLUT

2017-04-26

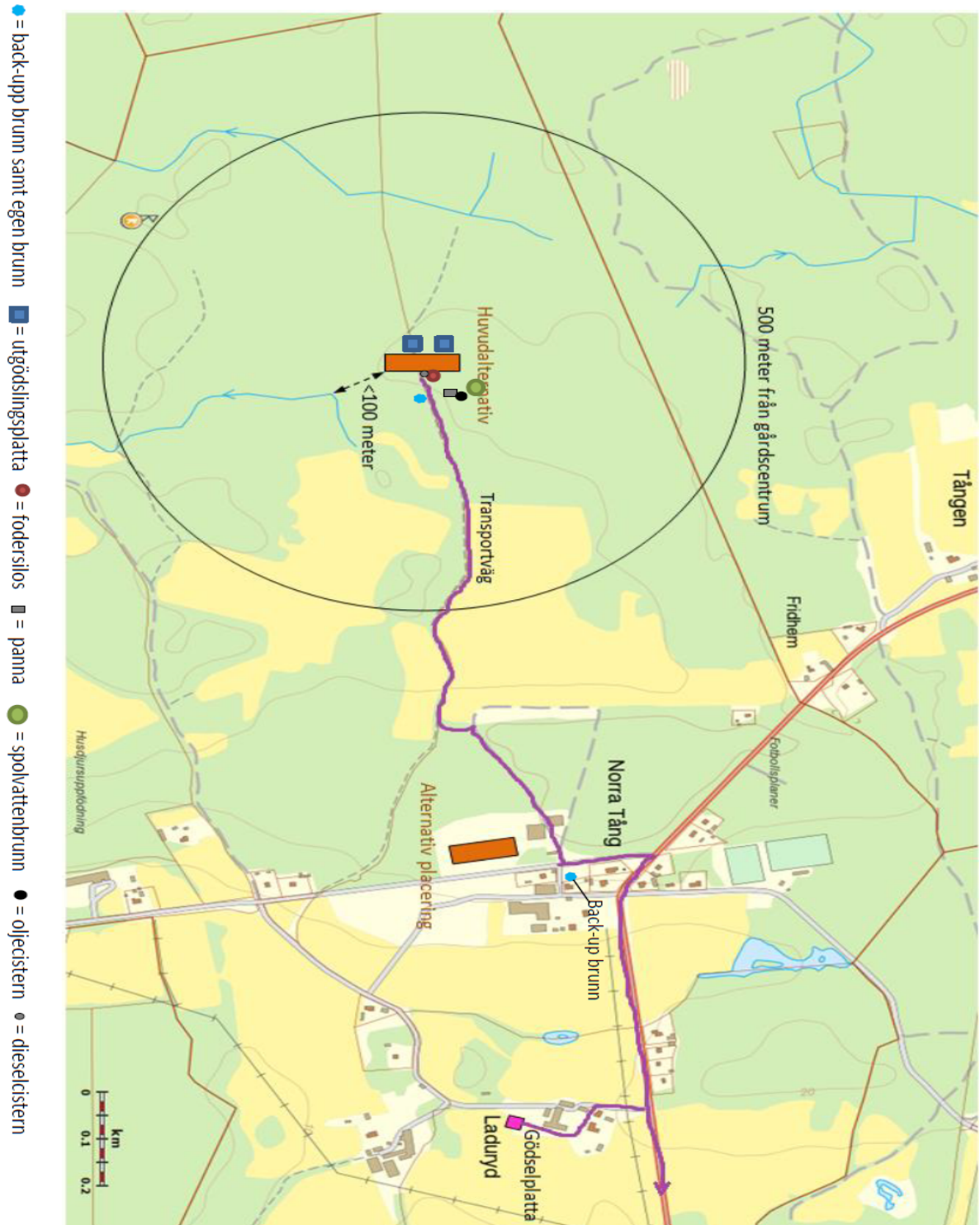
21 (21)

Diarienummer

551-6852-16

Bolagets konsult Pernilla Sjögren, e-post

SITUATIONSPLAN

UPPLYSNING OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Miljöprövningsdelegationen förordnar enligt 49 § delgivningslagen att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelseannons införs i Barometern, Östra Småland , Kalmar Läns tidning med Nybro tidning och Post & Inrikes Tidningar. Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen i Kalmar län, Regeringsgatan 1 i Kalmar, samt hos aktförvararen, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Kalmarvägen 4 i Torsås.

Delgivning anses ha skett när två veckor har förflutit från datum för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom tio dagar införts i ovan nämnda tidningar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö. Observera att överklagande skickas till Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar län, 391 86 KALMAR eller per e-post till kalmar@lansstyrelsen.se. Miljöprövningsdelegationen prövar om överklagande inkommit i tid innan den skickas vidare till domstolen.

Överklagande ska innehålla

- diarienummer för beslutet som överklagas
- vad som anförs mot beslutet och på vilket sätt det bör ändras
- kontaktuppgifter så att eventuell kommunikation i ärendet kan ske effektivt

Ombud

Om frågan hanteras via ombud ska en fullmakt för detta bifogas överklagandet.

Ytterligare upplysningar

Vid frågor, kontakta gärna som den som varit föredragande i beslutet via Länsstyrelsens växel på telefonnummer 010-223 80 00.

Överklagande ska vara Miljöprövningsdelegationen tillhanda senast den **31 maj 2017**.

Miljöfarlig verksamhet, beslut

Laduryd Lantbruk AB har fått tillstånd enligt 9 kap miljöbalken till att uppföra och driva anläggning för unghönsproduktion på fastigheterna Laduryd 1:5 och Laduryd 2:1 i Torsås kommun. Tillståndet medger en maximal djurhållning på 50 000 platser för unghöns, motsvarande 250 djurenheter.

Beslutet hålls tillgängligt hos Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsens miljöenhet, Regeringsgatan 1 i Kalmar och hos aktförvararen vid Samhällsbyggnadsförvaltningen, Kalmarvägen 4 i Torsås.

Beslutet kan överklagas hos Mark- och Miljödomstolen i Växjö genom skrivelse som lämnas eller skickas till Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen, Regeringsgatan 1, 391 86 KALMAR eller skickas till kalmar@lansstyrelsen.se. Miljöprövningsdelegationen måste ha fått skrivelsen senast den **31 maj 2017**.